

El moment econòmic de les Illes Balears

gener 2013

MERCAT LABORAL AL 2012

	Espanya	Illes Balears
Variació anual afiliació mitjana SS	-3,4%	-2,5%
Variació anual atur registrat	10,9%	5,1%
Variació anual contractes de treball	-5,2%	-0,3%
Taxa d'atur registrat	21,9%	18,0%

Fons: TGSS, OTIB i elaboració pròpia
Taxa d'atur=Aturats/(Afiliats+Aturats)

Els **Estats Units** han evitat el precipici fiscal a final de 2012, la qual cosa s'ha reflectit en la millora dels índexs borsaris. La Reserva Federal (FED) condiona les pujades del tipus d'interès a l'evolució de la taxa d'atur (7,8% el desembre) i a la inflació (1,8% el novembre). A **Rússia**, els guanys per la venda d'hidrocarburs (més de 518 milions de tones) permeten ampliar els fons d'estabilització del país. El Banc del **Japó** manté els tipus d'interès baixos i estimula l'economia nipona amb una nova compra d'actius.

A la **zona euro** el PIB del tercer trimestre de 2012 fou del -0,8% interanual i la taxa d'atur del mes de novembre assoleix l'11,8%. A Alemanya el creixement en aquest període arribà al 0,4% i al Regne Unit, al 0,1%. A principi d'any, el BCE manté el tipus d'interès al 0,75%, cosa que afavoreix un euríbor a mínims històrics (0,55% el desembre). Des del gener de 2012 l'euro s'ha apreciat davant el dòlar americà (2,4%) i davant el ien (17%).

L'economia **espanyola** tanca l'any 2012 amb un descens de la demanda interna i una reactivació del comerç exterior. Així, l'índex de confiança del consumidor romp quatre mesos

de pujades i en el mes de desembre empitjora set dècimes. A més, les matriculacions de turismes del darrer mes de l'any són un 22,2% inferiors a les registrades un any ençà, tot i el Programa d'Incentius al Vehicle Eficient (PIVE). De conformitat amb les dades publicades per l'INE, la taxa d'estalvi de les Illes se situa en el 7,6% el tercer trimestre de 2012, cosa que suposa 2,6 punts percentuals menys que en el mateix període de 2011. Altrament, el saldo negatiu de la balança comercial es redueix a l'octubre a menys de la meitat que l'any anterior i s'assoleix una taxa de cobertura superior al 93%. Destaca el saldo no energètic, que enllaça nou mesos consecutius de superàvit. El total d'ingressos tributaris de l'Estat s'incrementa fins al novembre un 1,0% i supera els 154.000 milions d'euros.

La recaptació fiscal en el 2012 dels impostos totalment cedits a la comunitat autònoma de les **Illes Balears** és de 340 milions d'euros, un 4,2% més que en el 2011 (gràfic 1). Destaca l'increment de recaptació de l'impost sobre transmissions (10,3%), el qual suposa més de la meitat de la recaptació dels tributs competència de la comunitat autònoma.

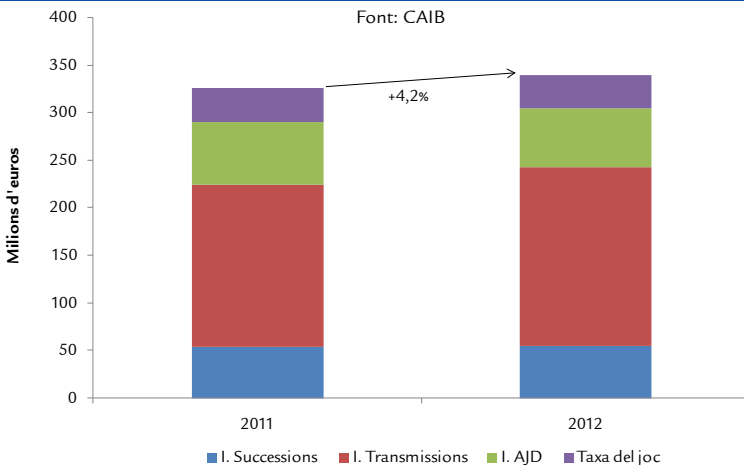
El moment econòmic de les Illes Balears

D'altra banda, tal com es pot veure en el gràfic 2, el novembre de 2012 es reactiva la creació de societats mercantils. El dinamisme empresarial es manté per sobre de la mitjana estatal.

Pel que fa al mercat de **treball**, en el darrer mes de 2012 l'atur ha experimentat, per segon mes consecutiu, una davallada interanual (-2,3%). L'atur minva a totes les illes, i de manera més accentuada a Menorca (-3,2%). De fet, les Illes Balears són l'única comunitat autònoma on es registra un descens de l'atur respecte del desembre de 2011, mentre que hi ha un increment del 9,6% en el conjunt de l'Estat. Al desembre hi ha en mitjana 342.130 persones afiliades a la Seguretat Social, cosa que representa una variació interanual d'un -2,5%, menor que la mitjana estatal (-4,6%). El desembre es registren 15.192 nous contractes a les Illes Balears, un 5,1% més que un any ençà. Tot i la millora de les dades d'atur durant els dos darrers mesos de l'any, el balanç de 2012 és més aviat negatiu, però millor que el del conjunt d'Espanya, tal com es pot comprovar a la taula de la portada. Així la mitjana d'atur anual és de 87.544 persones, un 5,1% per sobre de la mitjana de 2011, mentre que l'afiliació mitjana se situa en les 398.620 persones, un 2,5% per sota de les dades d'un any enrere.

Al mes de novembre, la variació interanual de l'índex de producció **industrial** a les Illes Balears esmorteix la caiguda dels mesos anteriors (-0,2%). La producció de béns d'equip (13,6%) i de béns de consum no duradors (5,3%) es recupera amb força. A Espanya, la taxa interanual de la producció industrial cau un -7,3%. Durant els primers onze mesos del 2012, respecte dels mateixos mesos de l'any passat, la variació acumulada de l'ÍPI de les Illes és d'un -3,4% i la d'Espanya un -5,7%. Durant el mes de novembre, els preus industrials augmenten a totes les comunitats autònomes. A les Illes Balears la taxa interanual de l'ÍPRI augmenta de manera més moderada i se situa en el 4,1%. La pujada és general en gairebé totes les destinacions econòmiques dels béns i destaca l'increment del 5,4% del sector de subministrament d'energia elèctrica i gas. A Espanya, la variació interanual de l'ÍPRI se situa en el 2,8%. Al mes de desembre, la demanda d'energia a les Illes Balears augmenta un 1,5% respecte del mes de desembre del 2011. La demanda augmenta a Mallorca (un 1,2% interanual) i a Eivissa (5,4%), es manté a Menorca i minva significativament a Formentera (-16,9%). Al llarg del 2012, la demanda elèctrica total en el conjunt de l'arxipèlag augmenta un 1,3% respecte del 2011. El sector de la indústria i l'energia a les Illes Balears comptava el desembre de 2012 amb 24.364 treballadors

GRÀFIC 1. IMPOSTS TOTALMENT CEDITS. TOTAL ANUAL

d'alta laboral a la Seguretat Social: 19.171 afiliats al règim general i 5.193 al d'autònoms. Aquests valors representen una davallada del total d'afiliats del 3,4% respecte d'un any ençà.

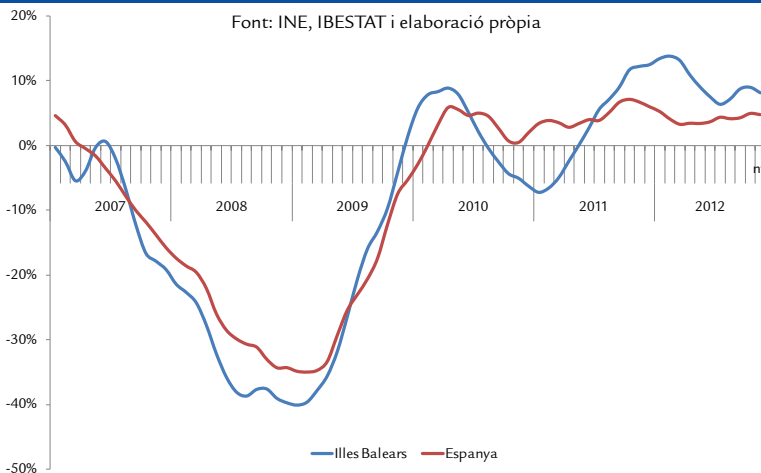
El sector de la **construcció** tanca el 2012 amb un nombre de treballadors inferior al de l'any 2011. Així, l'afiliació al règim general de la Seguretat Social cau, en mitjana anual, un 15,9% en aquesta branca. La davallada en el nombre d'autònoms és més suau i la variació anual queda en un -7,0%. Malgrat això, el nombre d'aturats registrats en la construcció també minva en termes interanuals a tots els mesos de 2012, a causa del transvasament d'actius cap a altres sectors econòmics. De conformitat amb l'associació d'empreses constructors SEOPAN, la licitació oficial a les Illes Balears es redueix gairebé un 15% en els onze primers mesos de 2012. La reducció es deu a les obres d'edificació, atès que l'obra civil s'incrementa un 25,2%, gràcies a les licitacions dels consells insulars dels mesos de juny i agost. Quant al mercat **immobiliari**, les transaccions d'habitatges a les Illes Balears mantenen la tendència a l'alça en els darrers mesos de 2012. Així, el nombre d'habitatges transmesos en el mes d'octubre arriba a 683, un 30,1% més que un any enrere. L'increment de les compravendes es dona principalment a l'habitatge nou (67,0% d'increment). Segons

dades de l'INE, el preu de l'habitatge a les Illes Balears es redueix un 14% en el tercer trimestre de 2012 respecte del 2011 i acumula un descens de gairebé el 30% des de l'any 2007. Aquest abaratiment del preu de compra de l'habitatge és semblant al del conjunt nacional (-15,2% i -30,7% respectivament).

Els indicadors d'activitat dels sectors dels **serveis** (IASS) del mes d'octubre, tant pel que fa a la facturació de les empreses com a l'ocupació, registren de nou fortes caigudes a totes les comunitats autònomes. Tot i així, les Illes Balears milloren la taxa del mes de setembre en més de sis punts percentuals i situen la variació interanual de la xifra de negoci de l'octubre en el -3,1%, mentre que la variació interanual espanyola és del -4,0%. D'altra banda, l'ocupació en el sector dels serveis registra a les Illes una de les caigudes més acusades dels darrers anys (-4,4%).

L'índex general de **comerç** al detall corresponent al mes de novembre reflecteix una altra vegada la feblesa del consum a tot el territori nacional. A les Illes Balears, la facturació del comerç a la menuda disminueix un -6,1% en relació amb la del mes de novembre de l'any anterior. La variació acumulada durant els primers onze mesos de 2012 registra, respecte del mateix període de 2011, un descens del -5,8%. A Espanya la

GRÀFIC 2. VARIACIÓ INTERANUAL DE LA TENDÈNCIA-CICLE DE LA CREACIÓ DE SOCIETATS MERCANTILS

taxa interanual del novembre també davalla amb força i se situa en el $-7,8\%$, mentre que l'acumulada és del $-6,4\%$. Pel que fa a l'índex d'ocupació, la variació interanual de les Illes Balears experimenta una disminució del $-1,7\%$ i la d'Espanya del $-1,6\%$.

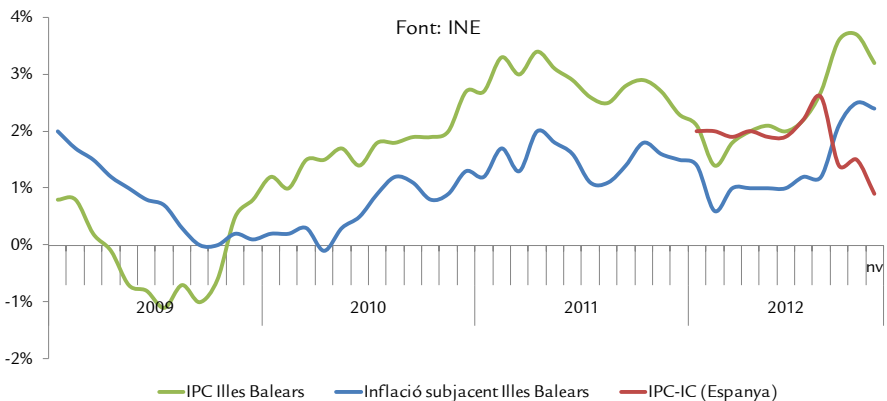
En línies generals, el **turisme** de les Illes Balears en els darrers mesos de l'any mostra una evolució negativa. Tot i així, en l'acumulada dels primers onze mesos de l'any, tant el nombre de pernотacions hoteleres com el de viatgers s'incrementen lleugerament respecte del mateix període de 2011 ($1,2\%$ i $0,9\%$ respectivament). El turisme interior segueix sense mostrar signes positius una altra vegada i reflecteix la debilitat del consum espanyol. Els viatgers nacionals arribats a les Illes Balears mostren en el mes de novembre un descens del $12,2\%$ respecte del mateix mes de l'any passat. Cal destacar que l'arxipèlag balear també és la tercera comunitat autònoma que assolix el major índex d'ocupació per places aquest mes ($41,8\%$). D'altra banda, l'índex de preus hotelers a les Illes mostra un resultat positiu amb una taxa interanual de l' $1,2\%$. Segons l'Egatur, el mes de novembre cau la despesa total turística a les Illes Balears, un $17,8\%$ menys si es compara amb el mateix mes de 2011. En canvi, la despesa acumulada a l'arxipèlag fins aquest mes assolix els 10.028

milions d'euros, un 6% més que al mateix període de l'any passat.

El novembre, el sector del **transport** mostra una variació a la baixa ($-10,5\%$) dels passatgers arribats als aeroports de les Illes Balears respecte del mateix mes de l'any anterior. A Mallorca el nombre de passatgers continua amb taxes interanuals negatives ($-8,2\%$) i a Menorca i a les Pitiüses disminueix considerablement ($-21,6\%$ i $-18,6\%$ respectivament). En el conjunt de les Illes Balears, destaca l'increment dels passatgers d'origen alemany (3%), que torna a créixer després d'un descens puntual el mes d'octubre. Cal destacar també el bon resultat del passatge d'origen britànic ($32,4\%$). Els vols domèstics continuen amb la tònica negativa i en l'onzè mes de 2012 la taxa de variació arriba a un $-16,4\%$. El passatge arribat als ports de l'arxipèlag en línia regular marítima s'incrementa un $7,1\%$ el novembre, tot i que l'acumulada de l'any minva un $4,1\%$ interanual. Pel que fa al nombre de passatgers en creuers turístics, la davallada també és força acusada fins al novembre ($-21,3\%$), període en el qual s'assoleixen els 1,3 milions de creueristes davant els 1,6 milions de viatgers el mateix període de l'any 2011.

Durant el mes de novembre, la variació

GRÀFIC 3. EVOLUCIÓ DELS PRINCIPALS INDICADORS DE PREUS

QUADRE COMPARATIU D'INDICADORS ECONÒMICS

	Conjunt d'Espanya				Illes Balears				
	Període	Fa 1 any	Darrera	% Var	Període	Fa 1 any	Darrera	% Var	
Inflació (IPC)	Nov	2,9%	2,9%	-	Nov	2,7%	3,2%	-	INE
Taxa d'activitat	3r Trim.	60,1%	60,1%	-	3r Trim.	68,0%	69,1%	-	EPA-INE
Afiliació mitjana a la SS (m.)	Des	17.229,9	16.442,7	-4,6%	Des	351,0	342,1	-2,5%	MEYSS-TGSS
Afiliació mitjana d'estrangers a la SS (m.)	Nov	1.751,3	1.663,7	-5,0%	Nov	57,1	55,3	-3,0%	MEYSS-TGSS
Taxa d'atur registrat	Des ¹	20,4%	22,8%	-	Des ¹	21,8%	21,9%	-	SPEE-TGSS-Elab.pròpia
Agricultura, ramaderia i pesca									
VAB, creixement	3r Trim.	8,7%	2,6%	-	13 / 12	0,6%	0,2%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Des	1.247,9	1.190,6	-4,6%	Des	7,8	7,4	-4,9%	MEYSS-OTIB
Gasoli B (vendes quilolitres)	-	-	-	-	Nov	5.921,8	4.649,9	-21,5%	CLH
Indústria i energia									
VAB, creixement	3r Trim.	2,5%	-3,0%	-	3r Trim.	-1,0%	-0,7%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Des	2.179,4	2.051,8	-5,9%	Des	25,2	24,4	-3,4%	MEYSS-OTIB
Energia elèctrica demandada (GWh)	Set	20.944	19.922	-4,9%	Des	415,3	421,8	1,6%	REE
Índex de producció industrial (%)	Nov	-7,0%	-7,3%	-	Nov	-14,1%	-0,2%	-	INE
Construcció									
VAB, creixement	3r Trim.	-4,3%	-9,6%	-	3r Trim.	-4,5%	-5,7%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Des	1.241,6	1.043,4	-16,0%	Des	37,8	34,6	-8,5%	MEYSS-OTIB
Habitatges visats acumulat	Mar	18.603	9.777	-47,4%	Oct	1.377	990	-28,1%	CSCAE-COAIB
Licitació oficial acumulat (milions d'euros)	Jun	6.882,3	3.657,8	-46,9%	Jun	123,0	88,0	-28,5%	M.Foment
Serveis									
VAB, creixement	3r Trim.	1,6%	-0,5%	-	3r Trim.	1,7%	0,7%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Des	12.555,3	12.152,1	-3,2%	Des	277,1	275,8	-0,5%	MEYSS-OTIB
Vendes detall (var. interanual%)	Nov	-7,3%	-7,8%	-	Nov	-6,9%	-6,1%	-	INE
Passatgers arribats via aèria (m.)	Nov	6.436,1	5.747,1	-10,7%	Nov	433,6	388,1	-10,5%	AENA
Passatgers arribats via marítima línia regular (m.)	-	-	-	-	Nov	115,9	124,1	7,1%	Ports de Balears

¹Amb afiliació mitjana a la SS

interanual de l'índex de **preus** de consum a les Illes Balears se situa en el 3,2%, mig punt percentual inferior a la del mes d'octubre. A Espanya, la taxa interanual de l'índex general augmenta un 2,9%. A les Illes Balears els grups de consum que més s'encareixen durant el novembre són el de medicina (11,6%) i el d'ensenyament (6,9%). Per contra, els productes i serveis que registren taxes interanuals decreixents són els compresos en els grups de comunicació (-2,9%) i en els de parament de la llar (-0,1%). Tal com es pot comprovar en el gràfic 3, la taxa de variació interanual de la inflació subjacent del novembre és del 2,4% a les Illes Balears. Altrament, la variació interanual de l'Índex de preus de consum a impostos constants (IPC-IC) es frena a Espanya fins al 0,9%. La inflació interanual del mes de novembre de la mitjana dels països de la zona euro és del 2,2%, i la del conjunt de la Unió Europea del

2,4%. L'indicador avançat de preus per al mes de desembre estima que la inflació interanual espanyola sigui del 2,9%.

Data de tancament: 11 de gener de 2013

